

SZTUKA OGRODÓW

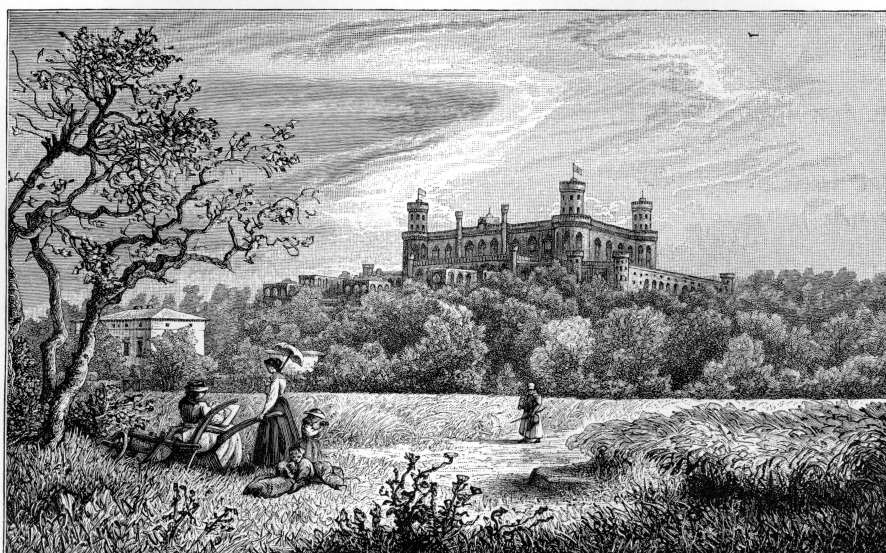
L' ART DES JARDINS

51-648 Wrocław ul. K. Olszewskiego 178/1

tel. 71-347-80-67, kom. 72-36-97-705

e-mail: sztukaogrodow@architekci.pl

Obiekt:	Park kulturowy w Kamięncu Ząbkowickim „Góra Zamkowa, Dolina Budzówki i Nysy Kłodzkiej”		
Stadium:	II Plan ochrony parku II 1. Analiza obowiązujących ustaleń planistycznych- konflikty i zagrożenia II 2. Plan ochrony parku		
pow.:	ca 310,0 ha	nr umowy	133/46-BGP/ZW-U/13

DEZ. V. TH. BLAETTERRAUBER.

SCHLOSS CAMENZ.

	DATA	NAZWISKO I IMIĘ	PODPIS
Autor:	30.01.2014r	mgr inż. Halina Gołda Krajewska	
Zdjęcia	30.01.2014	mgr Grzegorz Grajewski	
Opracowanie graficzne :	30.01.2014r	mgr inż. Aneta Latarowska mgr inż. Monika Bocheńska	

Spis treści:

1. Wprowadzenie.....	2
2. Podstawy prawne i cel utworzenia Parku Kulturowego w Kamieńcu Ząbkowickim.....	2
3. Główne walory wieloprzestrzennej kompozycji krajobrazowej w Kamieńcu Ząbkowickim.....	3
II.1 Analiza obowiązujących ustaleń planistycznych.....	3
1.1 Obowiązujące akty prawne	3
1.2 Obszary i obiekty podlegające ochronie kulturowej.....	4
1.3 Obszary i obiekty podlegające ochronie przyrodniczej.....	6
1.4 Konflikty i zagrożenia występujące w MPZP i kierunki postępowania w przyszłych planach miejscowych.....	6
II. 2 Plan ochrony parku kulturowego.....	14
2.1 Granice parku kulturowego.....	14
2.2 Kierunki zadań ochrony obiektów zabytkowych i ich otoczenia	15
2.3 Kierunki zadań ochrony przyrody.....	15
2.4 Wytyczne do planów miejscowych zadań ochrony, zagospodarowania oraz udostępniania jednostek architektoniczno-krajobrazowych	20
2.5 Wytyczne dla udostępniania parku dla turystów i mieszkańców Gminy	29
2.6 Przepisy prawne stosowane do ochrony parku.....	29
II. 3 Zasady zarządzania parkiem kulturowym.....	30
3.1 Wytyczne dla rozwiązywania konfliktów i ograniczania zagrożeń.....	31
3.2 Wytyczne dla wdrażania, promowania i monitorowania realizacji planu ochrony parku.....	32
4. Bibliografia.....	33
5. Fotografie stanu istniejącego projektowanego obszaru parku kulturowego.....	34
6. Opracowanie graficzne	
rys. II/1 – Analiza obowiązujących ustaleń planistycznych w MPZP - konflikty i zagrożenia w skali 1:4000	
rys. II/2 – Plan ochrony parku kulturowego w skali 1:4000	

II. PLAN PARKU KULTUROWEGO W KAMIEŃCU ZĄBKOWICKIM „GÓRA ZAMKOWA, DOLINA BUDZÓWKI I NYSY KŁODZKIEJ”

1. Wprowadzenie

Niniejsze opracowanie Parku Kulturowego „Góra Zamkowa, Dolina Budzówki i Nysy Kłodzkiej” dotyczy terenu gminy Kamieniec Ząbkowicki. Opracowanie składa się z trzech tomów zawierających część tekstową wraz z załącznikami w postaci plansz graficznych oraz projektem uchwały Rady Gminy Kamieniec Ząbkowicki.

Tom A- I. OGÓLNA WALORYZACJA CECH KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

I.1. Kwerenda i analiza historyczna

I. 2. Analiza zmian zasięgu zabudowy i sposobu użytkowania terenów od poł. XVIIIw

Tom B –I. OGÓLNA WALORYZACJA KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

I.3. Analiza walorów przyrodniczych i krajobrazowych

I.4. Analiza obecnego sposobu użytkowania terenu i waloryzacja zabudowy

Tom C- II PLAN PARKU KULTUROWEGO

II. 1. Analiza obowiązujących ustaleń planistycznych ze wskazaniem na konflikty i kierunki postępowania w przyszłych planach miejscowych

II. 2 Projekt ochrony parku kulturowego

II. 3 Zasady zarządzania parkiem kulturowym

Załącznik - Projekt uchwały Rady Gminy Kamieniec Ząbkowicki

2. Podstawy prawne i cel utworzenia Parku Kulturowego w Kamieńcu Ząbkowickim

Ustawa o Ochronie Zabytków z 23 lipca 2003 roku ustanowiła formę ochrony krajobrazu kulturowego w postaci parku kulturowego, którego celem jest zachowanie wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. Tereny te w powiązaniu z ochroną środowiska przyrodniczego mogą być wykorzystane dla optymalnego, zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego Gminy. Utworzenie Parku Kulturowego w Kamieńcu Ząbkowickim ma na celu ochronę szczególnie cennych wartości kulturowych, krajobrazowych i przyrodniczych w historycznie ukształtowanej przestrzeni z wyróżniającymi się kompozycyjnie założeniami:

- Opactwa Cysterskiego z osadą przyklasztorną,
- zespołu rezydencjonalnego na Górze Zamkowej,
- krajobrazem komponowanym w Dolinie Nysy Kłodzkiej,
- zespołem osadniczym w Małym Byczeniu
- eksponowaną widokowo Górą Śremską.

Zachowany do chwili obecnej, unikatowy w skali regionalnej i ponadregionalnej historyczny krajobraz wymaga podjęcia skutecznej ochrony przed procesami urbanizacyjnymi mogącymi wpłynąć na degradację tych wartości.

Opracowanie planu ochrony Parku Kulturowego jest dokumentacją określającą ograniczenia

i wymagania, jakie winno się zastosować na jego terenie w celu zapewnienia warunków ochrony krajobrazu kulturowego, równowagi środowiska przyrodniczego i racjonalnej gospodarki tymi zasobami z przeznaczeniem głównie na rozwijanie oferty turystycznej Gminy. Uzgodniony z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, zatwierdzony przez Radę Gminy będzie stanowił podstawę do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu Parku Kulturowego.

3. Główne walory wieloprzestrzennej kompozycji krajobrazowej w Kamieńcu Ząbkowickim

W Kamieńcu Ząbkowickim mamy do czynienia z wieloprzestrzenną kompozycją krajobrazową, której centrum stanowi monumentalna rezydencja Marianny Orańskiej z otaczającym ją parkiem na Górze Zamkowej. Poza nią w skład założenia wchodzi zespół klasztorno -sakralny Opactwo Cysterskie z osadą służebną, dolina rzeczki Budzówki z błoniami, kościołem ewangelickim, stawem i budynkiem maszynowni, malownicza dolina Nysy Kłodzkiej z przełomem w okolicy Góry Śremskiej , oraz osada z młynem wodnym w Małym Byczeniu.

Wartości, które wyróżniają ten kompleks to :

- zachowana w zasadzie pierwotna kompozycja przestrzenna, która uległa nieznacznym przekształceniom
- stylowa jednorodność i czytelne oraz zharmonizowane ze sobą nawarstwienia
- jest mocno wyeksponowany w krajobrazie i przestrzeni osadniczej
- jest dziełem wybitnych twórców, architektów, architektów krajobrazu, budowniczych, ogrodników, rzeźbiarzy
- w większości dobrze zachowany, pozwalający na rewaloryzację
- jest przedmiotem szczególnej troski konserwatorskiej.

II.1 ANALIZA OBOWIĄZUJĄCYCH USTALEŃ PLANISTYCZNYCH

1.1 Obowiązujące akty prawne

Zasadnicze znaczenie dla określenia możliwości rozwoju przestrzennego obszaru projektowanego parku kulturowego mają ustalenia w obowiązujących aktach prawnych:

a) Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego uchwalony uchwałą nr XXVIII/151/05 Rady Gminy w Kamieńcu Ząbkowickim w dniu 21 grudnia 2005 r., opublikowaną w Dz.U. Województwa Dolnośląskiego nr 29 poz. 413 z dnia 9 lutego 2006 r. wraz ze zmianą uchwaloną uchwałą nr XLIII/207/10 Rady Gminy Kamieniec Ząbkowicki z dnia 28 maja 2010r., opublikowaną w Dz. U. Województwa Dolnośląskiego nr 128, poz. 1068 z dnia 15 lipca 2010 r.

b) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kamieniec Ząbkowicki uchwalone uchwałą nr XXVIII/181/2013 Rady Gminy Kamieniec Ząbkowicki z dnia 27 marca 2013r.

Podstawą przyjętych w nim zasad kształtowania struktury przestrzennej i krajobrazu Kamieńca Ząbkowickiego jest założenie, że będą one służyły poprawie jakości urbanistycznej i ochronie środowiska kulturowo- przyrodniczego.

W obszarze tym znalazły się główne elementy kształtujące projektowany park kulturowy:

- A – Opactwo Cystersów**
- B – Góra Zamkowa**
- C – Dolina Nysy Kłodzkiej**
- D – Byczeń Mały**
- E – Góra Śremska**

1.2 Obszary i obiekty podlegające ochronie kulturowej

W celu ochrony wartości zabytkowych i kulturowych w MPZP zostały wskazane obszary i obiekty objęte ochroną prawną:

- strefa ochrony konserwatorskiej układów urbanistycznych, która obejmuje całe opactwo z osadą klasztorną w Kamieńcu Żąbkowickim, Górę Zamkową oraz zespół budynków młyna w Byczeniu Małym
- strefa ochrony krajobrazu kulturowego obejmująca całe Opactwo, Górę Zamkową, północną i część południowej Doliny Nysy Kłodzkiej z Górą Śremską. Strefa nie objęła południowej części terenu doliny pomiędzy korytem rzeki, a ul. Kąpielową od mostku do Góry Śremskiej.
- obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków:

Kamieniec Żąbkowicki:

A. Zespół klasztorny cystersów, pl. Kościelny 1-12, [granice wpisu wyznaczone decyzją nr rej. A/4278/1583/a-h/WŁ z 16.07.1997, załączniki nr 1 i 2]:

- kościół, ob. par. pw. Wniebowzięcia NMP, nr rej.: A/4280/136 z 2.01.1950;
- klasztor, ob. archiwum, nr rej.: A/5210/321 z 2.08.1956 (brak dec. W NID);
- spichrz, nr rej. A/4276/919/WŁ z 31.12.1982;
- oficyna klasztorna, pl. Kościelny 1, nr rej. A/4278/1583/a-h/WŁ z 16.07. 1997, [poz. a];
- oficyna klasztorna, pl. Kościelny 2, nr rej. A/4278/1583/a-h/WŁ z 16.07. 1997, [poz. b];
- oficyna klasztorna, pl. Kościelny 3, nr rej. A/4278/1583/a-h/WŁ z 16.07. 1997, [poz. c];
- oficyna klasztorna, pl. Kościelny 5, nr rej. A/4278/1583/a-h/WŁ z 16.07. 1997, [poz. d];
- budynek nr 8 na folwarku, nr rej. A/4278/1583/a-h/WŁ z 16.07.1997, [poz. e]
- 3 budynki gospodarcze z częścią mieszkalną, pl. Kościelny 9, nr rej. A/4278/1583/a-h/WŁ z 16.07.1997, [poz. f]
- szklarnia z budynkiem mieszkalnym, pl. Kościelny 12, nr rej. A/4278/1583/a-h/WŁ z 16.07.1997, [poz.g]
- szklarnia nr rej. A/4278/1583/a-h/WŁ z 16.07.1997, [poz.h]

Kościół ewangelicki, obecnie sala widowiskowo-koncertowa, nr rej. A/4279/1842 z 8.10.1966

B. Zespół pałacowo-parkowy, nr rej: A/4275/299/34/WŁ z 7.11.1989:

- pałac („zamek”)
- 2 oficyny (stajnia, wozownia)
- ogród przypałacowy (taras, schody, fontanny)
- park z aleją dojazdową
- pomopwnia i kotłownia, ul. Zamkowa 5, nr rej. A/4277/1373/WŁ z 1.07.1992

D. Byczeń:

1. Zespół budynków młyna wodnego w Byczeniu, nr rej. A/3586/1378/WŁ z 12.10.1992

- a. budynek mieszkalno- administracyjny nr 88
- b. młyn
- c. słodownia
- d. tartak
- e. obora
- f. stodoła

- Obiekty wpisane do rejestru zabytków ruchomych na terenie planowanego parku kulturowego, a nie będące wystrojem lub wyposażeniem budowli:
  - rzeźba Bóg Ojciec, na pd.-zach. od kościoła, pl.Kościelny, nr rej. B/1773/746/466 z 7.05.1991
  - fontanna na pl. Kościelny, na pn.-wsch. od kościoła, nr rej. B/1732/748/468 z 7.05.1991
  - rzeźba św. Florian i św. Jan Nepomucen przed mostem na pl. Kościelnym, nr rej. B/1731/747/467 z 7.05.1991.

- Obszary udokumentowanych stanowisk archeologicznych- strefy obserwacji archeologicznych:

Wykaz stanowisk archeologicznych udokumentowanych Archeologicznym Zdjęciem Polski, a znajdujących się na terenie projektowanego parku kulturowego. Oznaczenia zgodnie z mapą, brak wpisu w komórce tabeli oznacza, że funkcja lub kultura nie została określona.

Numer na mapie	Obszar AZP	Numer stanowiska	Funkcja	Kultura	Chronologia (rejestr zabytków)
Kamieniec Ząbkowicki					
42	92-27	2/16	Grodzisko		XI-XII wiek
124	92-27	Bez numeru	Kościół cmentarny z cmentarzem		Średniowiecze? – okres nowożytny (XVIII wiek).
Byczeń					
6	93-27	6/50	Obozowisko?		Mezolit
Śrem					
120	93-27	5/5	Osada Ślad osadnictwa	Łużycka	Halsztat Wczesne średniowiecze
123	93-27	8	Ślad osadnictwa Osada Osada Osada	Kultura pucharów lejkowatych Łużycka	Neolit V okres epoki brązu - halsztat C Wczesne średniowiecze VIII-X wiek Późne średniowiecze XIV-XV wiek

Generalnie zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, dóbr kultury oraz krajobrazu kulturowego ujęte w MPZP to:

- zachowanie i konserwacja zabytkowej substancji,
- zachowanie zabytkowej kompozycji przestrzennej i układu urbanistycznego,
- podporządkowanie wymogom konserwatorskim dopuszczalnych przekształceń zabytkowej zabudowy i zagospodarowania terenu (przebudowa, rozbudowa, adaptacja),
- zachowanie i restauracja elementów krajobrazu naturalnego integralnie związanego z zespołami zabytkowymi w szczególności Górą Zamkową, Doliną Nysy Kłodzkiej i Górą Śremską,
- zachowanie panoram krajobrazowych Kamieńca Ząbkowickiego z dróg wojewódzkich nr 382 i 390, Byczenia Małego z drogi wojewódzkiej nr 382 i drogi państwowej nr 3193D,
- uwzględnienie wymogów ochrony archeologicznej.

1.3 Obszary i obiekty podlegające ochronie przyrodniczej

Do podstawowych form ochrony przyrody na terenie Parku Kulturowego w Kamieńcu Żąbkowickim należą obszary cennych siedlisk przyrodniczych.

Formami ochrony indywidualnej są :

- pomniki przyrody w rodzaju pojedynczych drzew, alei, szpalerów
- gatunkowa ochrona roślin i zwierząt

Pomniki przyrody są ważnym elementem składowym krajobrazu, podnoszą jego piękno, wpływają na jego urozmaicenie i posiadają walory dydaktyczne.

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu dziko rosnących roślin, zwierząt i ich siedlisk, gatunków rzadko występujących, endemicznych oraz podatnych na zagrożenia wyginięciem, a także dla zachowania różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Na podstawie „Inwentaryzacji Przyrodniczej Gminy Kamieniec Żąbkowicki” (EkoPrzeźstrzeń – Wałbrzych 2008) udokumentowano na obszarze projektowanego parku kulturowego szereg roślin i zwierząt podlegających prawnie ochronie gatunkowej (gatunki chronione wyszczególniono na planszy Analizy walorów przyrodniczo-krajobrazowych). Jest tu 5 gatunków roślin podlegających ochronie ścisłej (nr 91,93,94,96,97), 3 gatunki poddane ochronie częściowej (nr 90,92,95), 2 gatunki motyli (nr 128,129), 3 gatunki płazów i gadów (nr 124,125,126), 13 gatunków ptaków (nr od 98 do 110), 10 gatunków nietoperzy (nr. od 111 do 120) i 3 gatunki ssaków (nr 121,122,123) 1 gatunek ryb (nr 127).

Cenne siedliska przyrodnicze to :

- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne w starorzeczu Nysy Kłodzkiej
- nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników – to całe koryto Nysy Kłodzkiej
- ziołorośla nadrzeczne w Dolinie Nysy Kłodzkiej
- ściany skalne i urwiska krzemionkowe na skałce Góry Śremskiej nad Nysą Kłodzką oraz na

Górze Zamkowej (Skała Charlotte, Skała Ks. Nassau)

- stanowiska leśne – grąd środkowo-europejski i subkontynentalny na Górze Zamkowej

i w Dolinie Nysy Kłodzkiej

- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe w Dolinie Nysy Kłodzkiej

Obszary najbardziej cenne pod względem koncentracji i stanu zachowania siedlisk przyrodniczych to lasy w dolinie Nysy Kłodzkiej oraz Góra Zamkowa. Można rozważyć propozycję ujętą w opracowaniu ekofizjograficznym (Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Kamieniec Żąbkowicki, R.Boryczka, K.Zdeb, 2011) o objęciu terenu Doliny Nysy Kłodzkiej ochroną w postaci użytku ekologicznego.

Ochronie podlegają wody powierzchniowe i podziemne. Obowiązuje na terenie przyszłego parku kulturowego zakaz naruszania stosunków wodnych, w tym poziomu wód gruntowych. Są tu wyznaczone strefy ochrony ujęć wody pitnej zlokalizowane na północnym brzegu Nysy Kłodzkiej.

W MPZP istnieje zakaz lokalizacji przedsięwzięć zaliczanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

1.4 Konflikty i zagrożenia występujące w MPZP i kierunki postępowania w przyszłych planach miejscowych

Wykaz konfliktowych zapisów szczegółowych w MPZP i studium, które wprowadzają nieprawidłową funkcję terenu lub dopuszczają konfliktowe zasady jego zagospodarowania oraz wyznaczenie kierunku działań w planie ochrony parku kulturowego.

**Analiza obowiązujących ustaleń planistycznych w MPZP
Tabela konfliktów i kierunków działania.**

Oznaczenie zespołu i jednostki krajobrazowej	Nazwa zespołu i jednostki krajobrazowej	Nr działki ewidencyjnej	1. Obecne użytkowanie	Symbol w MPZP przeznaczenia terenu	Wskazane działania w planie ochrony parku kulturowego
			2. Konfliktowe zapisy w MPZP		
1	2	3	4	5	6
A A1	Opactwo Klasztor z kościołem	851/5	1. Teren domku jednorodzinnego z ogrodem 2. Teren przeznaczony na zabudowę mieszkalną jednorodziną z dopuszczalną funkcją usługową	MN2	W zapisie winno się uszczegółowić dopuszczalną funkcję usługową - jako usługi w turystyce.
A A2	Opactwo Folwark klasztorny	822-828	1. Zabudowa jednorodzinna 2. Tereny zabudowy jednorodzinnej z dopuszczeniem usług	MN2	Należy ograniczyć dopuszczoną funkcję usług do usług turystyki.
A A2	Opactwo Folwark klasztorny	851/3 835	1. Część działki używana jest jako autokomis, część jako pastwisko 2. Tereny zabudowy usługowej – usługi turystyki z dopuszczoną lokalizacją stacji paliw do dystrybucji gazu płynnego. Tereny rolne z dopuszczalną zabudową zagrodową	U8 R1	Zabudowa usługowa – usługi turystyki winny wykluczyć możliwość lokalizowania stacji paliw gazu płynnego i autokomisu. W to miejsce można zapisać: organizacja parkingu dla sam. osobowych i autokarów dla turystów. Natomiast na terenach rolnych winno ograniczyć się jakkolwiek zabudowę - w tym zabudowę zagrodową. Teren winien być użytkowany jako pastwisko lub łąka – jako główny punkt widokowy skąd rozciąga się panorama na opactwo i zespół pałacowo parkowy.
A A2	Opactwo Folwark klasztorny	841-845	1. Użytkowane jako uprawy rolne 2. Tereny rolne z dopuszczalną zabudową zagrodową	R1	Należy użytkować działki jako tereny rolne - upraw ogrodnich (sady) z dopuszczalną funkcją rekreacyjną z wykluczeniem jakiegokolwiek zabudowy.
A A2	Opactwo Folwark klasztorny	830-840, 847, 848, 849	1. Domki jednorodzinne 2. Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem funkcji usługowej	MN 1.5	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z doprecyzowaniem funkcji usługowej - jako usługi w turystyce.

<p>A A3</p>	<p>Opactwo Ogród klasztorny</p>	<p>662/11,12,16; 741/1</p>	<p>1. Stadion sportowy 2. Tereny sportu i rekreacji z możliwością budowy obiektów wys. 10m</p>	<p>US2</p>	<p>Teren po tzw. „śmierci technicznej” winien być przywrócony do pierwotnej funkcji – terenu upraw ogrodniczych z dopuszczeniem usług turystyki i rekreacji. Zakaz nowej zabudowy, wyłącznie rekonstrukcja elementów historycznych.</p>
<p>A A4</p>	<p>Opactwo Ogród Opacki</p>	<p>851/1, 816,817,814, 819</p>	<p>1. Obecnie teren zabudowy mieszkaniowej i upraw ogrodniczych, szklarnie zdewastowane. 2. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług. Tereny przeznaczone na obsługę produkcji w gospodarstwie rolnym.</p>	<p>MN2 RU</p>	<p>Usługi winny być uszczegółowione jako usługi turystyki, usługi ogrodnicze. Tereny obsługi gospodarstw rolnych winne być przeznaczone na tereny produkcji ogrodniczej oraz tereny zieleni urządzonej z dopuszczalnymi usługami turystyki z wykluczeniem zabudowy mieszkaniowej. W projekcie rewitalizacji należy przewidzieć remont i modernizację istniejących obiektów szklarniowych (palmiarnia, oranżeria, szklarnie do hodowli ananasów i winorośli) i inspektów, oraz nowe budowle i infrastrukturę techniczną związaną z działaniem w/w obiektów (Nowe uzupełniające szklarnie, wiaty pomocnicze, urządzenia i sieci grzewcze. Maksymalna wys. w/w obiektów do wys. obiektów zachowanych historycznych.)</p>
<p>A A5</p>	<p>Opactwo Osada przyklasztorna</p>	<p>736/6,7,8; 736/19,20,21</p>	<p>1. Obecnie - tereny zabudowy mieszkaniowej 2. Teren zabudowy mieszkaniowej i usługowej z dopuszczeniem usług stacji paliw gazu płynnego</p>	<p>MU4</p>	<p>Winno się wykluczyć możliwość lokowania stacji paliw gazu płynnego.</p>

B B1 B2	Góra Zamkowa Zespół pałacowo-parkowy Pałac z tarasami Park krajobrazowy	936/4	1. Zabytkowy park przypałacowy otwarty dla mieszkańców i turystów 2. Tereny zieleni parkowej z usługami z zakazem lokalizacji nowej zabudowy o wys. nie przekraczającej 2,0 m. 3. W studium UiKZP Gminy Kamieniec Ząbkowicki, uchwalonym w dniu 2013 r. przyjęto symbole ZP,UT,US – jako tereny o dominującej funkcji terenów zieleni urządzonej oraz zabudowy usługowej z maksymalną wys. nowej zabudowy do 12 m.	ZU	MPZP winien dopełnić funkcję podstawową – zieleni urządzonej o tereny zabudowy usługowej, w tym usługi turystyki (UT). Należy uzupełnić MPZP o zapisy ze studium.
B B2	Góra Zamkowa Park krajobrazowy	791/32	1. Przypałacowy park krajobrazowy-park spacerowy udostępniony publiczności 2. Tereny zieleni parkowej z usługami oraz zakazem lokalizacji nowej zabudowy o wysokości do 2 m.	ZU	W zapisie winno się uszczegółowić zakres usług - do usług turystyki. W ramach rewitalizacji parku należy przewidzieć rekonstrukcję elementów historycznego zagospodarowania terenu oraz nowe urządzenia i budowle związane z funkcją turystyczną i wypoczynkową jak: trasy rowerowe z wyposażeniem w tablice informacyjne, ławki parkowe, stojaki, pawilony, altany, deszczochrony, trejaże, pergole, lampy oświetleniowe. Wysokości nowych budowli nie powinna przekroczyć 6,0m.
B B3	Góra Zamkowa Zwierzyniec (Dziki park)	1021 789/30	1. Zaniedbany park o charakterze leśnym 2. Tereny zieleni parkowej z usługami z wykluczeniem nowej zabudowy powyżej 2,0 m.	ZU	W zapisie winno znaleźć się doprecyzowanie usług- do usług w turystyce z możliwością nowych budowli tj. platformy widokowej o wys. do 25 m na Górze Strażniczej (Huttberg) oraz altany i deszczochronów, pergoli, trejaży na placach wypoczynkowych i w punktach widokowych. Projekt rewitalizacji parku powinien zakładać odtworzenie historycznych elementów zagospodarowania parku oraz wyposażenie w nowe urządzenia tras turystycznych, pieszych i rowerowych. Maksymalną wys. nowych budowli ograniczyć do 6,0 m.

C	Dolina Nysy	765	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teren użytkowany rolniczo otoczony zadrzewieniem, droga wojewódzka nr 390, linia energetyczna WN 2. Tereny rolnicze z dopuszczalną zabudową zagrodową, lasy, zadrzewienia, wody powierzchniowe, drogi wewnętrzne, infrastruktura techniczna. 	ZL, R1, KDZ1 390	Proponuje się istniejącą drogę wojewódzką nr 390 przeprowadzić obejście Kamieńca Żąbkowickiego zamiast przebudowy drogi nr 382 oraz projektowaną do modernizacji sieć WN przerzucić na zachodnią stronę mostu i drogi nr 390, ze względu na widok na Górę Zamkową.
C	Dolina Nysy	797/39	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tereny upraw rolniczych oraz lasów i zalesień. 2. Lasy, zadrzewienia, dolesienia. -tereny wód powierzchniowych śródlądowych -tereny rolnicze 	WS1, ZL,R1	Proponuje się wykluczyć funkcje dopuszczalną jako zabudowa zagrodowa. W ramach rewitalizacji terenu usunąć część samosiewów drzew i krzewów wzdłuż brzegów Nysy Kłodzkiej osłaniając nurt rzeki. Brzegi projektowanego kanału zrzutowego ze zbiornika winny być znaturalizowane. Należy wykluczyć dalsze zalesienia terenu. Zaleca się odsłonięcie dawnych duktów widokowych na zespół pałacowo-parkowy i opactwo, przesłoniętych dolesieniami.
D	Mały Byczeń	366/9,10; 366/3,228/3,228/4, 228/1,231	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tereny użytkowane rolniczo- sady, ogrody, pastwiska, nieużytki. 2. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczalną funkcją usługową 	MN 2.3	Należy doprecyzować dopuszczalną funkcję usług jako usługi w turystyce.
D	Mały Byczeń	613/13	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tereny dawnego pastwiska opanowanego przez zarośla. 2. Lasy, zadrzewienia, dolesienia. Tereny ogrodów działkowych. 	ZL, ZD	Winno się dopisać dodatkową funkcję W1- wody powierzchniowe, aby móc odtworzyć dawne koryto młynówki na Budzówce.
E	Góra Śremska	9, 10/2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tereny zaniedbanych pastwisk, zarastających zaroślami – stanowisko archeologiczne 2. Tereny rolnicze z dopuszczalną funkcją zabudowy zagrodowej. 	R1	Należy wykluczyć funkcję zagrodową- teren winien być użytkowany jako łąka- pastwisko z dopuszczoną funkcją rekreacyjną i turystyczną.

E	Góra Śremska	10/1, 11, 12, 13	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pastwisko pokryte zaroślami-udokumentowane stanowisko archeologiczne. 2. Lasy, zadrzewienia, dolesienia. 	ZL	Teren eksponowany widokowo z licznymi punktami widokowymi na okolicę -Górę Zamkową, Dolinę Nysy Kłodzkiej z przełomem oraz rozległe tereny rolne i osadnicze od strony południowo - wschodniej. Winien zmienić funkcję z lasów na użytki zielone z dopuszczalnym zagospodarowaniem turystycznym.
D	Byczeń Mały	468/2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tereny kolejowe 2. Tereny zamknięte- trasy kolejowe 	TK	Nieczynna linia kolejowa biegnąca u podnóży Małego Byczenia i Góry Śremskiej winna być włączona do projektu zagospodarowania turystycznego w postaci turystycznego ciągu pieszo- rowerowego, ewentualnie wykorzystana na budowę obwodnicy Kamieńca Ząbkowickiego.
E	Góra Śremska				

Na planszy Analizy obowiązujących ustaleń planistycznych w MPZP (II/1) wyznaczono możliwe zagrożenia zewnętrzne (poza granicami projektowanego parku kulturowego), które mogą wpłynąć niekorzystnie na jego ochronę. Są to :

- a) przebudowa trasy linii energetycznej wysokiego napięcia w Dolinie Nysy Kłodzkiej
- b) rozwój budownictwa mieszkaniowego- wielorodzinnego na północ od Góry Zamkowej
- c) rozbudowa terenów szkolnych i sportowych przylegających do Doliny Budzówki.

Kierunki postępowania:

W wyniku analizy przyjęto dla poszczególnych jednostek krajobrazowych następujące kierunki postępowania:

KONS- konserwacja, oznacza w szczególności:

- utrzymanie stanu istniejącego obiektu, czyli konserwację zachowawczą,
- uczytelnienie układu poprzez usunięcie drobnych elementów i obiektów powstałych współcześnie (boiska, ogrodzenia, słupy trakcji elektrycznej itp.)
- dla jednostek A1, A 2.1

INTE- integracja, polegająca na scaleniu zespołów naruszonych, tak w zakresie całości kompozycji, jak i jej elementów, tzn.:

- uzupełnienie brakujących elementów powtarzalnych (np. drzewa w alei) lub elementów np. układu dróg
- scalenie kompozycji, z których pozostały niejednorodne fragmenty,
- porządkowanie w zakresie usuwania obiektów stałych, przekształcających układ kompozycyjny.
- dla jednostek A5, A6 i zespołu D

REKN- rekonstrukcja obiektów, jeśli istnieją ku temu przesłanki źródłowe lub zachowane relikty w terenie, tj.:

- odtworzenie elementów, których forma jest łatwa do przywrócenia poprzez analogię
- odtworzenie zespołu lub elementów na podstawie podobnych, znanych form,
- zaznaczenie miejsc historycznie znanych.
- dla jednostek A3, A4 i całego zespołu B

RKOM- rekompozycja polegająca na kreowaniu form nowych, niezbędnych dla funkcjonowania zespołu w nowej sytuacji funkcjonalno - przestrzennej.

-dla jednostek A2 i całego zespołu C i E

W ramach ustalonych kierunków działania, w obrębie tej samej jednostki może jednak zaistnieć potrzeba różnych działań, co wynika z różnorodności elementów wchodzących w jego skład, różnego ich stanu zachowania wymagających różnych interwencji.

II.2 PLAN OCHRONY PARKU KULTUROWEGO

Powołanie Parku Kulturowego w Kamieńcu Ząbkowickim „Góra Zamkowa, Dolina Budzówki i Nysy Kłodzkiej” ma na celu wzmocnienie skuteczności ochrony i udostępnienia walorów krajobrazu kulturowego i zabytków znajdujących się na jego terenie.

Celem ochrony krajobrazu kulturowego i zabytków w obszarze parku jest zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla trwałego zachowania cennych walorów i ich udostępniania oraz uwzględnienie w planowaniu zagospodarowania przestrzennego.

Park Kulturowy w Kamieńcu Ząbkowickim będzie pełnił dla mieszkańców Gminy Kamieniec i odwiedzających go turystów funkcję rekreacyjną, edukacyjną i turystyczną. Przyczyni się do znacznych korzyści w ekonomicznym rozwoju Gminy, które będą wynikiem zwiększenia liczby turystów i zwiększonej oferty turystycznej Gminy (turystyka kwalifikowana i pobytowa). Park Kulturowy będzie miał kluczowe znaczenie dla promocji gminy i regionu, będzie czynnikiem aktywizującym rozwój turystyki i drobnej wytwórczości.

2.1 Granice parku kulturowego

Obszar objęty granicami parku kulturowego wynosi ca 310 ha, a długość granicy wynosi 8,47 km. Dla ich łatwiejszej identyfikacji zostały one przeprowadzone głównie wzdłuż czytelnych w terenie elementów zagospodarowania takich jak granice działek ewidencyjnych, drogi i ulice, trasy kolejowe.

Przebieg granicy parku kulturowego:

Granica północna - biegnie wzdłuż północnych granic działek 652/40, 652/39, 704/2, 704/3, przecina działkę 704/5 na wysokości północno- wschodniego narożnika działki 704/3, pokrywa się z fragmentem północnej granicy działki 639/2 ark 25, przebiega wzdłuż północno- wschodniej granicy działki 679/9, północnej granicy działki 702, fragmentem zachodniej granicy działki 645/1, następnie granica przecina działkę 645/1 na wysokości działki nr 622/2 i kieruje się na południe wzdłuż fragmentu wschodniej granicy działki 645/1, kolejnie przebiega północno – wschodnią granicą działki 808/6 oraz północnymi granicami działek 936/4, 789/30, 305/1, przebiega wzdłuż południowej krawędzi działki 543, północnej granicy działki 438/10, a następnie przecina drogę 455/2 na wysokości północno-wschodniego narożnika działki 438/10.

Granica wschodnia – pokrywa się ze wschodnią granicą działki 455/2, aż do działek 433 i 548, przebiegając ich zachodnią granicą, przebiega przez drogę - działka 432, przecinając ją na wysokości północno-wschodniego narożnika działki 437, a następnie przebiega wzdłuż wschodnich granic działek 437 i 439, przecina działkę 468 (działka nieczynnej linii kolejowej) i biegnie wzdłuż jej południowo- wschodniej granicy, a następnie wzdłuż północno-zachodnich granic działek 569/1, 569/3, 562/9 i 43/5, przecina drogę- działka 6, biegnie wzdłuż północno-zachodnich granic działek 45/14, 43/3, 43/4, 42, 41/2, 41/1, 40/2, 40/1, 39, 36/3, 36/2, 36/1, 33, 32/1, 32/2, 31/2, 30.

Granica południowa – przebiega z północno - zachodniego narożnika działki 30, przecina działkę 6 i przebiega wzdłuż południowych granic działek 1 i 332, pokrywa się z północno-wschodnią i północną granicą działki 779, przecina drogę – działka 336.

Granica zachodnia – prowadzi wzdłuż zachodniej granicy drogi – działka 336, pokrywa się z wschodnią granicą działek 777 i 788/3, a następnie zachodnią granicą działek 753 i 662/26, północną granicą działki 662/27, zachodnimi granicami działek 736/1 i 736/14, następnie przecina działkę 659 i kieruje się wzdłuż południowej i północno -zachodniej granicy działki 689/5, kolejnie biegnie wzdłuż północno-zachodnich krawędzi działek 691/5 i 691/4, zachodnimi granicami działek

688/43, 1005, 688/40, 688/39, 688/38, 688/37, 688/2, 688/23, 687/3, zachodnią i północno-zachodnią granicą działki 686/7 oraz zachodnimi granicami działek 652/9 i 652/40.

2.2 Kierunki zadań ochrony obiektów zabytkowych i ich otoczenia

Proponuje się objąć ochroną konserwatorską i wpisać do rejestru zabytków architektury i budownictwa na terenie planowanego parku kulturowego następujące obiekty:

1. Most na młynówce klasztornej przed głównym wjazdem do klasztoru
2. Szkoła katolicka, obecnie dom mieszkalny, pl. Kościelny 7
3. Ogrody klasztorne, obecnie tereny sportowe, wraz z barokowym murem granicznym.
4. Szklarnie w pn.-wsch. części ogrodów (pomiędzy szklarnią nr rej.: A/4278/1583/a-h/WŁ z 16.07.1997, [poz.h], a wsch. odcinkiem muru granicznego ogrodów
5. Piwnica winiarni klasztornej, następnie gospoda Himmel
6. Mauzoleum Hohenzolernów w parku pałacowym
7. Zbiornik gazu przy budynku pompowni i kotłowni ul. Zamkowa 5 w parku pałacowym
8. Dwa zbiorniki retencyjne w parku pałacowym
9. Dom strzelecki, obecnie dom mieszkalny ul. Złotostocka 39 (wg numeru budynku)

Istniejące udokumentowane stanowiska archeologiczne należy poddać głębszym badaniom archeologicznym w kierunku wpisu do rejestru zabytków archeologicznych.

2.3 Kierunki zadań ochrony przyrody

Obok istniejących pomników przyrody postuluje się objąć ochroną nowe obiekty charakteryzujące się szczególnymi walorami estetycznymi i spełniającymi kryteria określone dla pomników przyrody wg poniższej tabeli :

Zestawienie proponowanych pomników przyrody ożywionej

(Na podstawie: Inwentaryzacji przyrodniczej województwa dolnośląskiego gminy Kamieniec Ząbkowicki (2008r.),
Opracowania ekofizjograficznego gminy Kamieniec Ząbkowicki oraz inwentaryzacji własnej)

Nr	Nazwa obiektu (gatunek)	Rodzaj	Miejscowość	Opis stanowiska	Obwód (cm)
PROPONOWANE POMNIKI PRZYRODY					
19	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	480
20	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	340
21	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	460
22	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	470
23	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	360
24	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	445
25	klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	392
26	buk czerwony (<i>Fagus sylvatica</i> 'Purpurea')	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	314
27	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	355
28	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	345
29	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	411
30	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	345
31	buk czerwony (<i>Fagus sylvatica</i> 'Purpurea')	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	314
32	buk czerwony (<i>Fagus sylvatica</i> 'Prpurea')	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	348
33	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	367
34	sosna wejmutka (<i>Pinus strobus</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Ząbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	267

35	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	370
36	dąb czerwony (<i>Quercus rubra</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	345
37	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	320
38	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	370
39	buk czerwony (<i>Fagus sylvatica</i> 'Purpurea')	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	364
40	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy; drzewo rośnie poza murami zamku od strony północno-wschodniej, tuż przy nich	340
41	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Drzewo rośnie w pobliżu drogi, 150 m od skrzyżowania dróg publicznych prowadzących z Kamieńca Żąbkowickiego w kierunku Złotego Stoku oraz z Kamieńca Żąbkowickiego do Bycznia; usytuowane po lewej stronie drogi w kierunku Złotego Stoku, 2 m od niej.	481
42	jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	283
43	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	314
44	jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	364
45	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	298
46	dąb szypułkowy odm. kolumnowa (<i>Quercus robur Fastigiata</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	283
47	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	283
48	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	377
49	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	345
50	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	292

51	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	298
52	lipa wielkolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	345
53	lipa wielkolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	377
54	lipa wielkolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	298
55	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	261
56	jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	289
57	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	399
58	daglezwia zielona odm. srebrzysta (<i>Pseudotsuga menziesii Glauca</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	305
59	żywotnik olbrzymi (<i>Thuja plicata</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	305
60	lipa wielkolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	440
61	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	283
62	jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	308
63	jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	289
64	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	410
65	dąb czerwony (<i>Quercus rubra</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	494
66	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	283
67	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy	365
68	cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół opactwa cysterskiego	60
69	cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół opactwa cysterskiego	56
70	cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół opactwa cysterskiego	50

71	cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół opactwa cysterskiego	60
72	miłorząb dwukłapowy (<i>Ginkgo biloba</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół opactwa cysterskiego	200
73	magnolia drzewiasta (<i>Magnolia accuminata</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół opactwa cysterskiego	150
74	platan klonolistny (<i>Platanus hispanica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół opactwa cysterskiego	230
75	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy (zwierzyniec)	280
76	dąb czerwony (<i>Quercus rubra</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy (zwierzyniec)	310
77	dąb czerwony (<i>Quercus rubra</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy (zwierzyniec)	290
78	sosna wejmutka (<i>Pinus strobus</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy (zwierzyniec)	267
79	sosna pospolita (<i>Pinus sylvestris</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy (zwierzyniec)	439
80	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	4 drzewa	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy (zwierzyniec)	300 do 314
81	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy (zwierzyniec)	516
82	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	2 drzewa	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy (zwierzyniec)	340,290
83	daglezja zielona (<i>Pseudotsuga menziessi</i>)	2 drzewa	Kamieniec Żąbkowicki	Zespół pałacowo-parkowy (zwierzyniec)	260+264
84	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Dolina Nysy Kłodzkiej	310
85	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	2 drzewa	Kamieniec Żąbkowicki	Dolina Nysy Kłodzkiej	376,370
86	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Dolina Nysy Kłodzkiej	430
87	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Dolina Nysy Kłodzkiej	430
88	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Dolina Nysy Kłodzkiej	310
89	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Kamieniec Żąbkowicki	Dolina Nysy Kłodzkiej	302

Szczególną ochroną należy objąć tereny, na których występują chronione gatunki roślin i zwierząt wyszczególnione na planszy Analizy Wolorów Przyrodniczych i Krajobrazowych. Jest to zabytkowy park krajobrazowy na Górze Zamkowej oraz Dolina Nysy Kłodzkiej. Opracowanie ekofizjograficzne Gminy Kamieniec Ząbkowicki proponuje włączenie Doliny Nysy Kłodzkiej do sieci obszarów NATURA 2000. Postulat ten jest warty rozważenia.

2.4 Wytyczne do planów miejscowych zadań ochrony, zagospodarowania oraz udostępniania jednostek architektoniczno-krajobrazowych

Symbole jednostek	Nazwy jednostek	1. Kierunki ochrony 2. Zadania szczegółowe dla ochrony obiektów zabytkowych i ich otoczenia	1. Kierunki ochrony 2. Zadania szczegółowe dla ochrony obiektów przyrodniczych i ich otoczenia	Zasady udostępniania obiektów zabytkowych i przyrodniczych
1	2	3	4	5
A A 1.1 A 1.2	Opactwo Cystersów Kościół klasztorny pw. NMP Klasztor	<u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie obowiązujących form ochrony konserwatorskiej (wpis do rejestru zabytków) <u>Zadania szczegółowe:</u> Pielęgnacja wirydarza klasztornego oraz zarysu klasztoru w posadzce placu przykościelnego. Uporządkowanie nawierzchni placu kościelnego oraz otaczającej zieleni.	<u>Kierunki ochrony:</u> Konserwacja i uzupełnienie alei kasztanowców, ochrona stanowisk chronionych ptaków i nietoperzy w wieży i na strychach kościelnych. <u>Zadania szczegółowe:</u> Pielęgnacja trawników, uporządkowanie i nowe nasadzenia krzewów i roślin zielonych eksponujących zabytkową architekturę i rzeźbę.	1. Bez ograniczeń jako ciąg pieszo- rowerowy w powiązaniu z zespołem pałacowo- parkowym i doliną Budzówki. 2. Zakaz wjazdu i parkowania samochodów osobowych z wyjątkiem mieszkańców i administratorów budynków.
A 1.3.	Pałac Opata	<u>Kierunki ochrony:</u> j.w. <u>Zadania szczegółowe:</u> Uporządkowanie terenu wirydarza zachodniego z rekonstrukcją ogrodu ozdobnego, likwidacja ogródków działkowych od strony północnej i scalenie tej przestrzeni ogrodowej z uczynieniem fosy klasztornej i rekonstrukcją mostku na fosie.	<u>Kierunki ochrony:</u> Zachowanie cennego drzewostanu.	1. Ograniczona poprzez ażurowe wygrodenie.
A 1.4.	Teren kościoła cmentarnego- obecnie dom jednorodzinny	<u>Kierunki ochrony:</u> j.w. <u>Zadania szczegółowe:</u> Otoczenie działki wysokim żywopłotem do 2,0 m. Zakaz wznoszenia nowych budowli powyżej 2,0 m wysokości.	<u>Kierunki ochrony:</u> Ochrona ogrodu przydomowego.	1. Teren niedostępny dla zwiedzających- prywatny dom i ogród.
A 1.5	Kancelaria gospodarcza – obecnie dom mieszkalny	<u>Kierunki ochrony:</u> j.w. <u>Zadania szczegółowe:</u> Konserwacja muru ogrodzeniowego, bramy i furtki, konserwacja ogrodu przydomowego.	<u>Kierunki ochrony:</u> Zachowanie cennego drzewostanu wokół budynku.	1. Ograniczony – teren ogrodu niedostępny.
A 1.6	Oficyna mieszkalna, piekarnia, browar	<u>Kierunki ochrony:</u> j.w. <u>Zadania szczegółowe:</u> Uporządkowanie terenu zielonego przylegającego od strony	<u>Kierunki ochrony:</u> Zachowanie cennego drzewostanu na terenie działki.	1. Teren dostępny dla zwiedzających.

A 1.7	Dawna słodownia	zachodniej do budynku.		
A 1.8	Spichlerz	<p><u>Kierunki ochrony:</u> j.w. <u>Zadania szczegółowe:</u> Możliwa zmiana funkcji i przystosowanie do usług turystycznych. Teren zielony wokół budynku kompozycyjnie należy scalić z otoczeniem całego zespołu opackiego w zakresie wewnętrznych ogrodzeń i zieleni. Od strony wschodniej proponowana rekonstrukcja upraw ogrodniczych.</p>	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Zachowanie cennego drzewostanu, konserwacja topól włoskich.</p>	1. Teren dostępny dla zwiedzających od strony zachodniej. Ograniczony dostęp od strony wschodniej – proponowany ogród użytkowy.
A 1.9	Winiarnia klasztorna Gospoda „Niebo”	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Wpisanie do rejestru zabytków piwnicy. <u>Zadania szczegółowe:</u> Remont i adaptacja na cele turystyczne (wypożyczalnia rowerów, winiarnia, kawiarnia).</p>	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Teren wchodzi w skład parku przypałacowego - ochrona i konserwacja cennego drzewostanu. Proponowane pomniki przyrody nr 19,20,21- dęby szypułkowe i 61- buk pospolity.</p>	1. Teren dostępny dla zwiedzających.
A 1.10	Szkoła katolicka – obecnie dom mieszkalny	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Wpisanie budynku do rejestru zabytków. <u>Zadania szczegółowe:</u> Konserwacja budynku, uporządkowanie i konserwacja zabytkowego muru ogrodzeniowego. Remont i adaptacja na cele współczesne dawnego budynku gospodarczego. Uporządkowanie ogrodu przydomowego – likwidacja szop i zadaszeń.</p>	<p><u>Zadania szczegółowe:</u> Zachowanie cennych roślin w ogrodzie.</p>	1. Teren ogrodu niedostępny.
A 1.11	Most klasztorny	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Wpisanie mostu do rejestru zabytków. <u>Zadania szczegółowe:</u> Remont i konserwacja mostu i zabytkowych rzeźb na moście. Odtworzenie zarysu koryta młynówki poprzez obniżenie terenu trawnika i odsłonięcie światła mostu.</p>	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Ochrona zieleni urządzonej. <u>Zadania szczegółowe:</u> Ochrona istniejącego drzewostanu.</p>	1. Teren dostępny bez ograniczeń dla ruchu pieszego, ograniczenie wjazdu samochodów osobowych przez most.
A 2	Folwark klasztorny	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie ochrony konserwatorskiej - wpis do rejestru zabytków</p>	<p><u>Kierunki ochrony :</u> Zachowanie wartościowego drzewostanu</p>	1. Teren z ograniczonym dostępem (hodowla zwierząt).

		<p><u>Zadania szczegółowe:</u> Bieżąca konserwacja budynków z możliwością adaptacji dla celów turystycznych. Możliwa rekonstrukcja nieistniejącego budynku z adaptacją np. na hotel.</p>		
A 2.1	Folwark klasztorny Uprawy rolne przy folwarku	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Tereny w strefie ochrony krajobrazu kulturowego. <u>Zadania szczegółowe:</u> Konserwacja historycznego muru ogrodzeniowego z wymianą bram. Teren w zarysie historycznego muru funkcjonalnie i kompozycyjnie podporządkować istniejącym budynkom folwarcznym- np. jako wybieg dla koni lub uprawy ogrodnicze. Zachować prześwit między budynkami folwarcznymi oraz drogę łączącą dziedziniec folwarku z droga nr 382. Zlikwidować istniejące ogrodzenie z przęsł betonowych na rzecz ogrodzeń ażurowych lub żywopłotów do wys. 1,6 m. Doraźnie betonowe ogrodzenie obsadzić pnączami i zachować jako użytki zielone przestrzeń u zbiegu ul. Złotostockiej i drogi nr 382 Utrzymanie powiązań widokowych tych terenów z założeniem pałacowo-parkowym i sąsiadującym Opactwem. Likwidacja autokomisu oraz rekompozycja istniejącego placu utwardzonego (możliwa adaptacja na parking) oraz nowej zabudowy poprzez wprowadzenie zieleni osłonowej (żywopłoty, krzewy, małe drzewa do wys. 4m). Utrzymanie ciągu widokowego z drogi nr 382 poprzez likwidację betonowego ogrodzenia.</p>	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Ochrona drzew przydrożnych i terenów rolnych kl. II. <u>Zadania szczegółowe:</u> Ochrona i pielęgnacja istniejących drzew wzdłuż drogi nr 382 oraz uzupełnienie brakujących egzemplarzy zachowując historyczny dystans między drzewami. Ochrona i konserwacja pomnika przyrody nr 1- dębu szypułkowego. Utrzymanie upraw na terenach kl. II z możliwością założenia sadu owocowego.</p>	1. Teren w granicach ogrodzeń niedostępny dla turystów, natomiast droga nr 382 stanowi główny ciąg pieszo- jezdny z Kamieńca Ząbkowickiego do Byczenia. Postuluje się wybudowanie chodnika dla pieszych.
A 3	Ogród klasztorny	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Teren w strefie ochrony konserwatorskiej układów urbanistycznych. Należy objąć ochroną konserwatorską teren historycznych ogrodów klasztornych wraz z zachowanym barokowym murem granicznym. <u>Zadania szczegółowe:</u> Należy wprowadzić zakaz nowej zabudowy. W przyszłości postuluje się rekonstrukcję kompozycji barokowej ogrodów klasztornych z wyposażeniem w studnię i altanę. Zachowany mur ogrodzeniowy poddać konserwacji. Teren ogrodów</p>	<p><u>Zadania szczegółowe:</u> Utrzymanie prawnej ochrony istniejącego pomnika przyrody nr 10 – lipy drobnolistnej. Zachowanie istniejącej roślinności wzdłuż brzegów Budzówki.</p>	1. Teren w pełni dostępny

		stanowi przedpole widokowe dla zespołu pałacowo-parkowego na Górze Zamkowej oraz błoni z Kościołem Ewangelickim. Doraźnie należy przemieścić kontenerowe szatnie dla kortów tenisowych z osi założenia przesłaniających widok na pałac opata.		
A4	Ogród Opacki	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie obowiązującej formy ochrony konserwatorskiej (obszar ogrodu wpisany do rejestru zabytków oraz poszczególne budowle: palmiarnia, oranżeria z budynkiem mieszkalnym)</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u> Wpisać do rejestru zabytków szklarnie 4.1.4. zachowaną w dobrym stanie. Utrzymanie stanu zachowania istniejącego terenu dawnych ogrodów. Proponuje się w ramach rewaloryzacji tej części opactwa rekonstrukcję ogrodu opata ze wszystkimi elementami (z palmiarnią, ogrodem ozdobnym, oranżerią, szklarnią, sadem i warzywnikiem), remont i konserwację historycznych murów ogrodzeniowych. W sadzie należy powrócić do uprawy jabłek odm. Książę Albrecht, którą tutaj wyhodowano. W ogrodzie ozdobnym winno się uzupełnić istniejący szpaler cisowy.</p>	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Proponuje się wpisać jako pomnik przyrody rosnące tu drzewa: nr 74-platan klonolistny, 72 miłorząb dwuklapowy, 73-magnolię drzewiasta i 68,69,70,71- cisy jagodowe.</p>	1. Teren z ograniczoną dostępnością (teren prywatny).
A5	Osada przyklasztorna	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie obowiązującej formy ochrony konserwatorskiej jako teren w strefie ochrony konserwatorskiej układów urbanistycznych.</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u> Utrzymanie i odsłonięcie widoków z ul. Złotostockiej i ciągu pieszego. -Utrzymanie stanu zachowania istniejącej historycznej zabudowy ulicy Złotostockiej. -Uporządkowanie niezagospodarowanych terenów w obszarze zabudowy mieszkaniowej. -Możliwość wprowadzenia nowej zabudowy z zachowaniem ustaleń MPZP. -Scalenie kompozycji urbanistycznej poprzez ujednoczenie ciągów pieszych, ogrodzeń oraz wprowadzenie niskiej zieleni w pasmach przyulicznych (tzw. przedogródki).</p>	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Ochrona terenów zieleni urządzonej.</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u> -Utrzymanie i ochrona istniejącego drzewostanu.</p>	1. Teren ogólnodostępny bez ograniczeń.

		<p>-Wydzielenie ciągu pieszego turystyczno -handlowego typu „deptak miejski” w zabudowie pomiędzy ogrodem klasztornym a ul. Złotostocką, ujednoczenie kompozycji w zakresie nawierzchni, ogrodzeń i zieleni. Uporządkowanie terenów na zapleczu budynków mieszkalnych z przeznaczeniem na ogródki np. kawiarniane.</p> <p>- Przekształcenie funkcji usługowej na usługową turystyczną. (handel, drobna wytwórczość pamiątkarska, gastronomia).</p> <p>-Wprowadzenie wystroju reprezentacyjnego w elementach małej architektury w zagospodarowaniu terenu (zieleni ozdobna, lampy oświetleniowe, szyldy, ławki itp.)</p>		
A6 B 4.3	Dolina Budzówki z Błoniami Błonia	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie obowiązującej ochrony konserwatorskiej- strefa ochrony układów urbanistycznych.</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u> -W części błoni (B 4.3) scalić kompozycję zieleni wokół Kościoła Ewangelickiego z resztą terenu. -Utworzyć pasmo zieleni wysokiej wzdłuż terenów szkoły i przedszkola przesłaniającego widok na nową zabudowę dysharmonijną terenu szkoły i dalej osiedla mieszkaniowego. -Należy zneutralizować wysokie obmurowania brzegów Budzówki. -Przywrócić historyczną formę architektoniczną mostu na Budzówce- zmieniając bariery mostu wg ikonografii.</p>	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie obowiązującej formy ochrony przyrody obejmującej aleję dębów czerwonych wzdłuż ul. Zamkowej.</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u> -Konserwacja drzewostanu wokół Kościoła Ewangelickiego. -Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej w obrębie Budzówki.</p>	1. Teren ogólnie dostępny-ograniczenia dla przejazdu samochodów.
B 2.4	Część założenia parkowego	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie obowiązującej formy ochrony jako zabytkowego parku przypałacowego. Wpisanie do rejestru zabytków zbiornika gazu i kotłowni przy budynku pompowni.</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u> Rekonstrukcja kompozycji krajobrazowej tej części założenia pałacowo-parkowego z odtworzeniem elementów: dróg, ścieżek, dawnej linii brzegowej stawu z umocnieniami, przystani na łódki na stawie, tzw. mostu „Czarnego” na Budzówce z ciągiem pieszym w kierunku Doliny Nysy Kłodzkiej oraz zielenią parkową. Rewitalizacja budynku pompowni ze wszystkimi urządzeniami technicznymi.</p>	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Zachować ustanowione formy ochrony przyrody-chroniony park przypałacowy.</p> <p><u>Zadania szczegółowe :</u>Wpisać do rejestru pomników przyrody nr 65 dąb czerwony, 66, 64 i 67 - dęby szypułkowe. Prowadzić systematyczną pielęgnację zieleni parkowej.</p>	1. Teren ogólnie dostępny.

		Uporządkować i umocnić brzegi Budzówki zachowując naturalną roślinność łągową.		
B	Zespół pałacowo - parkowy	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie obowiązujących form ochrony konserwatorskiej całego zespołu (budynki i budowle wpisane do rejestru zabytków), obszar wpisany do rejestru zabytków.</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u> Wpisać do rejestru zabytków dwa retencyjne zbiorniki na wodę dla fontann oraz Mauzoleum Hohenzolernów. Podjąć rewitalizację całego zespołu pałacowo-parkowego z rekonstrukcją wszystkich zachowanych i uwzględnionych w ikonografii elementów zagospodarowania terenu uszczegółowionych na planszy (B1), odtworzenie osi i duktów widokowych. W ramach adaptacji dla celów turystycznych przewidzieć możliwość nowych budowli : altan, deszczochronów, trejaży, pergoli, lamp do wys. 6,0 m, wyposażenia turystycznego, tras rowerowych, ogrodzenia terenu do wys. 2,0 m. Rekonstrukcja sadu na Wzgórzu Jelenim. Rekonstrukcja urządzeń wodnych zasilających zespół pałacowo-parkowy (fontanny) w wodę.</p>	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Zachowanie istniejących form ochrony przyrody (zabytkowy park, pomniki przyrody, rośliny i zwierzęta chronione). Ochrona wychodni skalnych na Skale Charlotty i skale Księżąt Nassau, ochrona wód powierzchniowych (stawy, strumyki, kaskady).</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u> -Konserwacja i pielęgnacja szaty roślinnej parku z uwzględnieniem stanowisk roślin i zwierząt chronionych. - Zabezpieczenie wychodni skalnych przed postępującą erozją. -Oczyszczenie i udrożnienie stawów i cieków wodnych. - Wpisanie na listę pomników przyrody: nr 22,27,29,67,80,81,81- dęby szypułkowe;36,76,77-dęby czerwone; 46-dąb szypułkowy odm. kolumnowa 23,28,30,33,37,38,40,47,48,49,51,57,75-buki pospolite; 26,31,32,39-buki czerwone; 24,35,43,45,50,55-lipy drobnolistne; 52,53,54,60-lipy wielkolistne; 25-klon jawor; 42,44,56,62,63-jesiony wyniosłe; 34,78,79- sosny wejmutki; 59-żywołnik olbrzymi; 58-daglezwia zielona odm. srebrzysta; 83-daglezwia zielona</p>	1. Dostęp częściowo ograniczony – wydzielony ogrodzeniem udostępniony turystom w godz. zwiedzania
C C1 C2	Dolina Nysy Kłodzkiej Dom strzelecki i łąka strzelecka	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie i rozszerzenie istniejących form ochrony konserwatorskiej - strefa ochrony krajobrazu kulturowego winna objąć całą Dolinę Nysy Kłodzkiej.</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u></p>	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie ochrony terenów leśnych i łągowych - bez dalszego zalesiania. Utrzymanie stanowisk chronionych roślin, ptaków i nietoperzy. Utrzymanie stref ochrony ujęć wody wzdłuż Nysy Kłodzkiej.</p>	Teren dostępny z ograniczeniem w strefie ochrony ujęć wodnych.

		<ul style="list-style-type: none"> - Wpisanie do rejestru zabytków Domu Strzeleckiego ul. Żłostocka 39 - W ramach prac rewitalizacyjnych należy przywrócić historyczny detal architektoniczny budynku oraz uporządkować teren wokół budynku. - Uporządkować sąsiednie działki likwidując zabudowania magazynowe. 	<p><u>Zadania szczegółowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Powrót do upraw łąkowych i łąk naturalnych podmokłych na terenach rolnych. - Pielęgnacja lasów i łąk z usuwaniem niepożądanych samosiewów. 	
C	Dolina Nisy Kłodzkiej część północna od Nisy	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie istniejącej formy ochrony konserwatorskiej - strefa ochrony krajobrazu kulturowego.</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Rekompozycja układu przestrzennego poprzez zamianę upraw rolnych na łąki i pastwiska z kępami drzew i zarośli swobodnie rozrzuconych wzdłuż dawnych ciągów pieszych. - Odtworzenie sieci dróg polnych i spacerowych poprowadzonych wzdłuż rowów i cieków wodnych, przecinek leśnych oraz wokół łąk i pastwisk. - Odtworzenie systemu wodno - melioracyjnego terenu starorzecza. - Odslonięcie brzegów Nisy z młodych zarośli. - Odtworzenie młynówki na Budzówce od mostu na drodze nr 382 do młyna w Byczeniu. - Należy dążyć do likwidacji linii energetycznych wysokiego napięcia przechodzących przez otwarte przestrzenie, z wyjątkiem kompleksów leśnych. - Zachowanie obecnej zabudowy, zakaz nowej zabudowy z wyjątkiem przeznaczonej na usługi w turystyce z ograniczeniami jak w MPZP. 	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie istniejących form ochrony przyrody : pomniki przyrody, stanowiska chronionych roślin i zwierząt. Utrzymanie ochrony terenów leśnych i łąkowych - bez dalszego zalesiania. Utrzymanie stanowisk chronionych roślin, ptaków i nietoperzy. Utrzymanie stref ochrony ujęć wody wzdłuż Nisy Kłodzkiej.</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Powrót do upraw łąkowych i łąk naturalnych podmokłych na terenach rolnych. - Pielęgnacja lasów i łąk z usuwaniem niepożądanych samosiewów. - Objęcie ochroną jako pomniki przyrody nr 84,85,87,88,89,41 – dęby szypułkowe oraz 86 – lipa drobnolistna. 	1. Teren dostępny z ograniczeniem w strefie ochrony ujęć wodnych.
C	Dolina Nisy Kłodzkiej część południowa od Nisy do ul. Kąpielowej	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Rozszerzenie istniejących form ochrony konserwatorskiej - istniejącą strefą ochrony krajobrazu kulturowego należy objąć tę część Doliny Nisy Kłodzkiej.</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oczyszczenie z samosiewów i zarośli pasa od brzegu Nisy do ciągu pieszego. - Odtworzenie ciągów pieszych na tym terenie doliny. 	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie istniejących form ochrony przyrody- pomniki przyrody i stanowiska roślin i zwierząt chronionych</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zamiana upraw rolnych na użytki zielone. - Ochrona pojedynczych drzew (dęby) rozmieszczonych na łąkach. - Ochrona i pielęgnacja szpaleru drzew wzdłuż ul. 	1. Teren dostępny z pewnymi ograniczeniami dla terenów ze stanowiskami roślin i zwierząt chronionych.

		<p>-Utrzymanie istniejących użytków zielonych i poszerzenie na teren upraw rolnych.</p> <p>- Odtworzenie powiązań widokowych z północną częścią Doliny, Opactwem i Górą Zamkową.</p> <p>-Scalenie kompozycji przestrzennej przy projektowanym kanale zrzutowym w kierunku naturalizacji technicznych umocnień jego brzegów. Sugeruje się nasadzenia kęp drzew i krzewów w celu złamania prostoty linii brzegów kanału.</p> <p>-Zaleca się zakaz jakiegokolwiek zabudowy z wyjątkiem działek wskazanych w MPZP jako działki z usługami zlokalizowanych przy drodze wojewódzkiej nr 390 i projektowanego kanału zrzutowego.</p> <p>-Projektowaną do przebudowy trasę wysokiego napięcia należy przenieść na zachód na teren poza droga nr 390.</p>	<p>Kąpielowej.</p> <p>-Pielęgnacja istniejących lasów.</p> <p>-Zakaz dalszego zalesiania przestrzeni otwartej</p>	
D	Byczeń Mały	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie istniejących form ochrony konserwatorskiej- młyn wpisany do rejestru zabytków. Teren w strefie ochrony krajobrazu kulturowego.</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u> -Odtworzenie i nawodnienie młynówki na Budzówce od drogi nr 382 do młyna i dalej do Stawów Rudnickich. -Uporządkowanie nawierzchni istniejących dróg lokalnych, ogrodzeń i ogrodów przydomowych. -Zabudowania młyna winny być poddane rewitalizacji w kierunku usług w turystyce. -Utrzymanie istniejącej zabudowy oraz możliwa nowa zabudowa zgodnie z zapisami MPZP. Zaleca się zastosowanie materiałów miejscowych(kamień – łupek, drewno, otoczaki, cegła itp.) -Scalenie układu ciągów pieszych z układem ciągów w Dolinie Nysy i Górą Zamkową.</p>	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie istniejących form ochrony przyrody-ochrona zieleni przydomowej, ochrona stanowisk zwierząt chronionych, ochrona przed hałasem.</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u> Podjęci wysiłków na rzecz zmniejszenia zanieczyszczenia spalinami w ruchu samochodowym na drodze nr 382 na odcinku Byczenia Małego oraz zmniejszenia hałasu. Przesunięcie planowanej modernizacji obwodnicy Kamieńca Żąbkowickiego w kierunku południowym (nasyp kolejowy).</p>	1. Teren dostępny bez ograniczeń.
E	Góra Śremska	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie form ochrony konserwatorskiej- teren w strefie ochrony krajobrazu kulturowego, ochrona udokumentowanych stanowisk archeologicznych.</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u> -Odtworzenie drogi polnej- ciągu pieszego wzdłuż całej góry</p>	<p><u>Kierunki ochrony:</u> Utrzymanie istniejących form ochrony przyrody- stanowiska chronionych roślin i zwierząt.</p> <p><u>Zadania szczegółowe:</u> -Zabezpieczenie stanowisk roślin i zwierząt chronionych -Pielęgnacja istniejącego drzewostanu,</p>	1.Teren dostępny z ograniczeniami:- teren stanowisk roślin chronionych i zwierząt (ciągi piesze na kładkach ponad powierzchnią terenu)

		<ul style="list-style-type: none"> -Podjęcie badań archeologicznych istniejących stanowisk i ich zabezpieczenie. -Odsłonięcie duktów widokowych i panoram na Opactwo i Górę Zamkową oraz Dolinę Nysy -Rekompozycja istniejącego zadrzewienia terasu góry poprzez usunięcie samosiewów porastających powierzchnie dawnych łąk, obecnie nieużytków. -Możliwa lokalizacja urządzeń usług turystycznych (szlaki piesze, rowerowe, deszczochrony, wieże widokowe, tablice informacyjne) -Zakaz dolesień. 	<p>szczególnie na stromych zboczach góry</p> <ul style="list-style-type: none"> -Zabezpieczenie wychodni skalnych nad Nysą przed erozją. 	
--	--	--	---	--

2.5 Wytyczne dla udostępniania parku dla turystów i mieszkańców Gminy

2.5.1. Obszar Parku posiada unikalne wartości krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe w przestrzeni miasta, które stanowią olbrzymi potencjał dla zrównoważonej turystyki, rekreacji i wypoczynku. Kierunki jego zagospodarowania i udostępnienia ich mieszkańcom powinny zmierzać do harmonijnego wykorzystania walorów kulturowych i przyrodniczych tego obszaru w sposób odpowiadający wymogom związanym zarówno z ochroną wartości zabytkowych jak i przyrody i krajobrazu. Najważniejszymi elementami przestrzeni Parku, decydującymi o jego przydatności dla rozwoju turystyki i rekreacji są:

- 1) zabytkowe założenia Opactwa Cysterskiego
- 2) zespół placowo-parkowy na Górze Zamkowej
- 3) układ wodny z zadrzewieniami łągowymi i obszarami łąkowymi w Dolinie Nysy Kłodzkiej
- 4) Góra Śremska
- 5) sieć komunikacyjna oraz infrastruktura związana z obsługą ruchu turystycznego, w tym system tras turystycznych, ścieżek spacerowych i rowerowych, stale rozbudowywany, oraz szlak wodny biegnący doliną Nysy Kłodzkiej i połączonych tą rzeką stawów.

2.5.2 Istniejące szlaki turystyczne biegnące przez Kamieniec Ząbkowicki.

(wg mapy turystycznej „Przedgórze Sudeckie”, wyd. Plan, Wrocław; materiałów z Gminy Kamieniec Ząbkowicki oraz stron internetowych http://www.zabkowice-powiat.pl/informator-dla_turystow/, <http://visitpl.net/blog/?p=77&lang=pl/>)

- Europejski szlak rowerowy EuroVelo 9 (Szlak Bursztynowy, oznaczenia R-9, na mapie kolorem zielonym), z Gdańska do Puli w Chorwacji (biegnie z Bielawy przez Józefówkę, Ostroszowice, Grodziszczce, Rudnicę, Jemną, Brzeźnicę, Potworów, Przyłek, Suszkę i dalej w kierunku Paczkowa przez Śrem, Topolę, Błotnicę, Kozielno). Całkowita długość: 1 930 km.
- Europejski Szlak Cysterski (wariant rowerowy oznaczony ER-8, na mapie oznaczony kolorem czerwonym), szlak obejmujący klasztory zakonu Cystersów w Europie. Na Dolnym Śląsku biegnie od strony województwa wielkopolskiego przez Trzebnicę, Lubiąż, Krzeszów, Bardo, Kamieniec Ząbkowicki i dalej w kierunku Ziębic, Henrykowa i województwa opolskiego. Odcinek dolnośląski z Trzebnicy do Kamieńca ma długość około 220 km.
- Transgraniczny Szlak Królowy Marianny Orańskiej – prowadzi z Ząbkowic Śląskich przez miejscowości: Kamieniec Ząbkowicki, Złoty Stok, Bílá Voda, Javorník, przejście graniczne Travna-Lutynia, Lądek Zdrój, Stronie Śląskie, Staré Město, Králiky, Międzyzlesie, Międzygórze, Idzików, Sienna, Kletno, Stara Morawa i ponownie przez Stronie Śląskie, Lądek Zdrój, Złoty Stok do Kamieńca Ząbkowickiego. Po drodze można zobaczyć pamiątki działalności królowy Marianny Orańskiej, m.in. dworki, pałace, kościoły, szpital, zakłady przemysłowe. Szlak można przemierzyć samochodem lub rowerem.
- Szlak pieszy niebieski – z dworca kolejowego (ul. Dworcowa), przez wzgórze pałacowe, kompleks klasztorny i dalej w kierunku wsi Ożary (łączy się ze szlakiem zielonym w Górach Bardzkich Bardo – Złoty Stok – Radochów). Przybliżona długość: 11 km.
- Szlaki rowerowe przebiegające przez park
- Szlak kajakowy – Nysa Kłodzka
- Szlak Sakralnej Sztuki Barokowej im. Michaela Willmanna – powstający właśnie szlak prowadzi śladami architektury, rzeźby i malarstwa barokowego i uzupełnia przebieg Szlaku Cysterskiego tworząc lokalne pętle. Jego centralny odcinek zaczyna się w Lubawce i przebiega przez Okrzeszyn, Chelmsko Śląskie, Krzeszówkę, Krzeszów, przysiółek Betlejem koło Krzeszowa, Stare Bogaczowice, Strzegom, Lusinę, Zastruże, Wierzbną, Świdnicę, Uciechów, Bobolice, Ząbkowice Śląskie, Bardo, Kamieniec Ząbkowicki i kończy się w Byczeniu. W Kamieńcu obejmuje kościół p.w. Wniebowzięcia NMP.

- Ścieżka edukacyjna po przedgórzu sudeckim – znakowany na czarno szlak turystyczny o długości 45,8 km. Zaczyna się na Przełęczy Woliborskiej w Górach Sowich, biegnie przez Zamkową Górę (Zamek Hannigburg), Ostroszowice, Owiesno (ruiny zamku), Kluczkowską Górę, Kluczową, Brodziszów, Buczek, Szklary, źródłiska Ślęzy nad Rakowicami, Bobolice, Stolec (zamek Skorolec i kościół NMP), Niedźwiednik, Starczów i kończy się w Kamieńcu Ząbkowickim.
- Trasa trekkingowa łącznikowa (niebieska) długość ok. 15km (Kamieniec Ząbkowicki- Dzbanów-Laskówka- Przełęcz Łaszczowa)

Rozbudowa w/w tras powinna doprowadzić do równomiernego rozłożenia ruchu turystycznego w obszarze Parku i jego ukierunkowania na jeszcze niezaktywizowane tereny, atrakcyjne dla rekreacji i wypoczynku i jednocześnie bardziej odporne na antropopresję. W ten sposób ograniczony lub zmniejszony zostałby dostęp do terenów najbardziej wartościowych pod względem przyrodniczym i szczególnie wrażliwych, jakie tu występują.

2.5.3 Obiektem o szczególnym znaczeniu dla turystyki i rekreacji w obszarze Parku jest zespół pałacowo-parkowy i Opactwo Cysterskie. Dla poprawy i udoskonalenia form jego udostępniania konieczna jest rozbudowa niezbędnej infrastruktury turystycznej (przede wszystkim parkingów i dojazdów, sklepów z pamiątkami oraz punktów gastronomicznych), a także przestrzeni potrzebnej do rozszerzenia działalności kulturalnej i oferty edukacyjnej w zespole pałacowym. Korzystne byłoby usytuowanie parkingów dla samochodów osobowych i autokarów na palcach po autokomisie i w pobliżu stacji benzynowej. Obecny parking na błoniach będzie niewystarczający. Zasadnicze znaczenie dla udostępnienia poszczególnych, najbardziej interesujących dla turystów zabytkowych obiektów Parku ma rozbudowa istniejącego systemu ścieżek spacerowych i rowerowych oraz ich odpowiednie zagospodarowanie, w tym m. in. wyposażenie w urządzone miejsca wypoczynku. Do tego celu można wykorzystać różne pozostałości historycznych budowli parkowych (pergole, altany, eksedry, pawilony). Obecne trasy turystyczne są nieoznakowane i w większości omijają Górę Zamkową Doliną Nysy i Górę Śremską, skupiając się jedynie na Opactwie.

2.5.4. Obszar Parku stanowi atrakcyjny teren dla turystyki konnej. Zaleca się przystosować budynki folwarku dla hodowli i ujeżdżania koni.

2.6 Przepisy prawne stosowane do ochrony parku kulturowego

Przy wykonywaniu planu ochrony parku kulturowego należy uwzględnić przede wszystkim zgodność zagospodarowania na badanym terenie z obowiązującymi przepisami prawnymi. Wśród najważniejszych aktów prawnych w tym względzie należy wymienić następujące:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004r. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 8 czerwca 2001 roku o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia (Dz. U. Nr 73, poz. 764 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690);

II.3 ZASADY ZARZĄDZANIA PARKIEM KULTUROWYM

1. W celu realizacji zadań związanych z ochroną i zarządzaniem Parkiem Kulturowym, wyznaczony zostanie **zarządzający Parkiem**, którego zadaniem będzie ochrona i opieka nad zabytkami, krajobrazem i środowiskiem przyrodniczym w szczególności obejmująca zakres:

1. koordynowania programów ochrony, realizacji konkretnych projektów i sposobów udostępniania zabytków i terenów, położonych na terenie Parku, realizowanych przez ich właścicieli lub użytkowników,
2. inicjowania i zarządzania projektami, służącymi konserwacji, rewaloryzacji i rewitalizacji w/w nieruchomości,
3. inicjowania i zarządzania projektami, służącymi udostępnianiu dla turystyki i rekreacji oraz edukacji zabytkowych obiektów i miejsc, położonych na terenie Parku,
4. prowadzenia działalności kulturalnej, naukowo - badawczej, dokumentacyjno- projektowej, edukacyjnej oraz promocyjnej w zakresie upowszechniania wiedzy o walorach kulturowych i przyrodniczych Parku.

2. Podstawowym narzędziem dla realizacji w/w celów winien być **program zarządzania Parkiem**, określający szczegółowe zadania w tym zakresie, uwzględniający ich wszechstronne uwarunkowania i obejmujące:

- zasady zorganizowania zarządu i finansowania w pierwszym etapie funkcjonowania Parku, (finansowanie w pierwszych latach funkcjonowania parku winno być zabezpieczone w budżecie gminy)
- wdrożenie wytycznych dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wskazanych w planie ochrony Parku we współpracy ze służbami planistycznymi gminy
- aktywne przeciwdziałanie wprowadzaniu obiektów, urządzeń i form zagospodarowania, pogarszających walory kulturowe, przyrodnicze i krajobrazowe Parku,
- wypracowanie formalnych podstaw i doprowadzenie do pełnienia roli koordynatora programów i projektów realizowanych na terenie parku obejmujących także zadania własne,
- eliminowanie i minimalizowanie zagrożeń dla stanu walorów kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych Parku,
- realizację konkretnych własnych projektów konserwacji, rewaloryzacji i rewitalizacji, a także rekonstrukcję zanikłych, udokumentowanych historycznie elementów tego krajobrazu, zachowanie jego różnorodności i jego wzbogacanie,
- identyfikację konfliktów i ich eliminację według zasad „dobrego przykładu” i działania „krok po kroku”

3. Program zarządzania Parkiem powinien zakładać ciągłe współdziałanie zarządzającego z następującymi partnerami:

- 1) służbami konserwatorskimi,
- 2) właścicielami i użytkownikami terenów,
- 3) instytucjami i agendami turystycznymi,
- 4) organizacjami społecznymi,
- 5) instytucjami edukacyjnymi i oświatowymi.

4. Szczególne znaczenie w zarządzaniu Parkiem ma wdrażanie planu jego ochrony, a zwłaszcza w początkowej fazie zebranie i analiza wszelkich informacji, mogących wpłynąć na zakres

merytoryczny opracowania programu zarządzania Parkiem. Poza zebraniem tych danych, związanych z realizacją celów ochronnych i wspomagających pełne rozeznanie istniejących wartości kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych Parku, istotne będzie także uzyskanie danych, dotyczących zakresu społecznego wsparcia dla idei utworzenia Parku oraz zachowań społecznych, związanych z potrzebą poprawy stanu zagospodarowania przestrzennego. Obejmują one m. in. pogłębiającą się dbałość o przestrzeń prywatne i publiczne, poprawę ich estetyki, poszanowanie dla autentyczności zabytkowej substancji, a także poszanowanie prestiżu szczególnych miejsc, jakie tworzą najcenniejsze fragmenty przestrzeni Parku. Ważne aspekty zarządzania parkiem wiążą się również z bezpośrednimi lub pośrednimi zyskami ekonomicznymi gminy, właścicieli i użytkowników poszczególnych obiektów. Program zarządzania Parkiem powinien je uwzględniać i być realistycznie modyfikowany w zależności od wyników na bieżąco sporządzanych przez zarządzającego Parkiem.

5. Ważnym obowiązkiem, wynikającym z ustawy z 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów Parku w okresie trzech miesięcy od daty ustanowienia takiego obowiązku. Termin opracowania takiego planu nie jest ustawowo określony i zależy od decyzji władz samorządowych.

3.1 Wytyczne dla rozwiązywania konfliktów i ograniczania zagrożeń

1. Realizacja przyjętych celów działania zarządzającego Parkiem może napotykać na różnorodne przeszkody i wymagać rozwiązywania ujawniających się konfliktów pomiędzy interesami różnych użytkowników przestrzeni, pomiędzy często ich interesami prywatnymi lub grupowymi a interesem publicznym. Jedną z zasadniczych form rozwiązywania sytuacji konfliktowych i ograniczania zagrożeń, związanych z gospodarowaniem w przestrzeni jest wypracowanie odpowiednich rozwiązań w trakcie sporządzania planów miejscowych, uwzględniającego stosowane obecnie i zapewne rozszerzone w ramach podjętych prac nad nowelizacją stosownych przepisów sposoby uczestnictwa w tym procesie społeczności lokalnych.

2. Jedną z najwłaściwszych formuł współuczestnictwa społecznego jest partnerstwo międzysektorowe na rzecz rozwoju regionu. Jego pozytywnymi cechami, wynikającymi z samej pozytywnej natury zjawiska partnerstwa, są przede wszystkim:

- 1) rozwój najwyższych form aktywności społecznej, tzn. współdziałania, współdecydowania i współodpowiedzialności obywatelskiej,
- 2) rosnąca wiedza o rzeczywistych relacjach między sektorami obywatelskim, publicznym i biznesu,
- 3) synergizm korzyści wynikających z partnerstwa itp., którego celem jest osiągnięcie wzajemnych korzyści,
- 4) wielokrotnienie szans na zrównoważony rozwój i poprawę jakości życia społeczności lokalnych,
- 5) docenianie partnerstwa w systemie zarządzania jako wspieranej podstawy do ubiegania się o środki finansowe Unii Europejskiej
- 6) korzyści z otwartych form dyskusowania ważnych problemów rozwojowych i upowszechniania zasady konsensusu przy wypracowywaniu konstruktywnych rozwiązań.

3.2 Wytyczne dla wdrażania, promowania i monitorowania realizacji planu ochrony parku

Zasadniczymi elementami promocji planu ochrony Parku powinny być szerokie jego udostępnienie na portalu internetowym Gminy oraz opracowanie zróżnicowanych publikacji informacyjno – promocyjnych.

Plan ochrony powinien kreować nowe wartości lokalnego krajobrazu kulturowego i wspomagać mechanizmy skutecznej, głębokiej identyfikacji mieszkańców z obszarem utworzonego Parku. Warto tu wskazać, że Europejska Konwencja Krajobrazowa zakłada przyznawanie specjalnych nagród dla samorządów wykazujących się szczególną dbałością o zachowanie cech swoistych lokalnego krajobrazu.

Jednym z podstawowych kryteriów dla prawidłowo prowadzonego monitoringu funkcjonowania Parku jest obserwowanie postępów realizacji ustaleń przyjętych w jego planie ochrony. Za podstawowe dla oceny efektywności wdrażania tych ustaleń należy przyjąć następujące jej aspekty, obserwowane w rocznych i wieloletnich cyklach monitorowania:

- 1) osiągnięte cele ochronne,
- 2) osiągnięte cele społeczne,
- 3) osiągnięte cele gospodarcze.

Program zarządzania Parkiem winien uwzględniać:

- 1) sposoby wprowadzenia różnorodnych i skoncentrowanych działań finansowych,
- 2) obiektywne zmiany w krajobrazie Parku oraz w gospodarczych i społecznych uwarunkowaniach jego funkcjonowania,
- 3) działania na rzecz lepszego zrozumienia problemów zarządzania parkiem w jego otoczeniu.
- 4) podniesienie stanu wiedzy na temat Parku wśród mieszkańców i turystów,
- 5) zaistnienie Parku w lokalnej, regionalnej i krajowej sieci atrakcji turystycznych

Zarządzający Parkiem powinien stale gromadzić dane związane z funkcjonowaniem parku kulturowego. Powinny one uwzględniać przede wszystkim informacje związane z ochroną i utrzymaniem jego walorów oraz dane dotyczące realizacji i osiągnięcia celów zapisanych w planie ochrony. Dane te, odpowiednio gromadzone i analizowane, powinny być poddawane okresowym ocenom Rady Gminy.

4. Bibliografia

1. EkoPrzestrzeń, zespół autorski, *Gmina Kamieniec Ząbkowicki- Inwentaryzacja Przyrodnicza*, Wrocław 2008
2. Robert Boryczka, Katarzyna Zdeb, *Gmina Kamieniec Ząbkowicki- Opracowanie ekofizjograficzne*, Kamieniec Ząbkowicki 2011
3. Z. Myczkowski z zespołem, *Zasady tworzenia i zarządzania dla parku kulturowego oraz sporządzania zasad jego ochrony*, WAPK i KOBiDZ, Warszawa 2004
4. J. Purchała z zespołem, *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i Norwegii*, Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2011
5. Urszula Myga-Piątek, *Krajobrazy kulturowe, Aspekty ewolucyjne i typologiczne*, Uniwersytet Śląski, Katowice 2012
6. J. Korzeń, Z.Myczkowski, M.Kaczyńska, K.Korzeń, M.Wielochowska, *Projekt Planu Ochrony Wilanowskiego Parku Kulturowego*, Fundacja Karkonoska, Jelenia Góra-Warszawa 2009
7. Jeleniogórskie Biuro Planowania i Projektowania sp.zo.o., zespół projektowy, *Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kamieniec Ząbkowicki*, Jelenia góra 2005
8. Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków we Wrocławiu, *Gmina Kamieniec Ząbkowicki- Studium Środowiska Kulturowego*, Wrocław 2003.

5. Fotografie stanu istniejącego projektowanego obszaru parku kulturowego

